

ԹՈՐԳՈՍ ԱՐԵՂԱ ՏՈՆԻԿՅԱՆԻ ԶԱՐՈՋՈՒ ԽՈՍՎԱՆԵՐԵՎԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ

(18 հոկտեմբերի, կիրակի, 1998 թ.)

*«Կատարեալ է ժամանակ. և հասեալ է
արքայութիւնն Աստուծոյ. ապաշխարեցէր և
հաւատացէր յԱւետարանն»:*

*«Ժամանակը հասել է. և մոտեցել է
Աստծու արքայությունը. ապաշխարեցեք և
հապատացե՛ք Ավետարանին»:*

(ՄԱՐԿ. Ա 15)

Անցավոր կյանքի էջեր են թերթիվել հազարամյակներ շարունակ: Ժամանակը մարդկանց, աշնանային տներնաթափի նման, «սփռել» է գետնին և, ապա, Աստվածային պատվեր-երախանգի համաձայն՝ «զի հող էիր և ի հող դարձցիս» (ԾՆՆԴ. Գ 19), սերունդ առ սերունդ, որպես ճամփորդ, բնակեցրել Երկիր մոլորակում:

Ո՞վ էր Հիսուս Քրիստոս: Արդյո՞ք նա ևս մի ճամփորդ էր կամ հերթական մարգարե, որ Երկիր էր իջել որպես Աստծու կոչման՝ մատնանշելու մարդկանց մոլորությունները, քացահայտելու մեղքն ու մահվան կապանքները: Սակայն Նա, լինելով լրումն օրենքների ու մարգարեությունների, նաև թևաթափ ու հոգնած մարդկանց արբեցնում էր Իր կենաց ջրով, որով մահը պարտվում էր կյանքից, իսկ մարմինը՝ հոգուց: Ճշմարիտ Աստծու Որդին, ինչպես շողարձակ մի կամթեղ, բոցավառվում էր աշխարհային մեղքի ու հիվանդության ամեզր խավարում՝ չորս դին սփռելով կյանք ու երանություն:

Քրիստոս Իր երկրավոր կյանքի ընթացքում Աստվածային սերը փոխանցեց մարդ արարածին, ամոքեց նրա հոգու ցավն ու կսկիծը: Իր Աստվածաշնորհ ողորմածությամբ, որպես Քաջ Հովիվ մտած յուր հոտի մեջ, կույրին լույս էր պարզում, անդամալուծին՝ քայլելու կարողություն, զոսացածին՝ առողջ ձեռք, մահամերձին՝ կյանք և հորդորում մշտապես, թե «Ապաշխարեցեք, որովհետև մոտեցել է երկնքի արքայությունը» (ՄՏԹ. Դ 17):

Քրիստոս վարդապետում էր մարդկանց ամենուր՝ թե՛ ամապատում, թե՛ բարձունքներից, թե՛ մաքսավորների հետ սեղան նստելիս, որպեսզի ունկնդիրներին խավարից ի լույս դարձնի և ապականությունից՝ դեպի անապականություն: Իշխանությամբ ու ճշմարտությամբ ավետարանելով՝

լուսավորում էր մարդկանց հոգիները, կյանքի հարատևության վարդապետությամբ Երկմբի Արքայության անանց պարզևներ խոստանում և Իր մեկնումի ճանապարհին, խաչն ուսած, փառքի բարծունքն էր ելնում՝ մարդկության մեղքերը պատարագելու:

Փորձությունը, որ ուղեկցում է մարդկանց բոլոր ժամանակներում, անհանգստության և ինքնատիրապետման վիճակից դուրս գալու պահեր է ստեղծում, որի արդյունքում անխուսափելի է դառնում բախումը տեհած ու անցանկալի երևույթի հետ, և մարդը, կորցնելով հոգեկան անդորրը, տրվում է մռայլ թախծի իշխանությանը:

Հիսուս Ինքն է բազմաթիվ փորձություններ հաղթահարում Իր երկրավոր կյանքի ընթացքում, բայց և անձնական օրինակով վստահեցնում, որ հավատքով վահանավորված մարդն անկտրտում է, ցանկացած փորձության՝ դիմագրավող:

Հավատքը, որպես Աստվածաճանաչության առաջին նախապայման, մաքրագործում, կենդանացնում է մարդուն, երբ վերջինս, ցանկամալով թոթափվել մեղքի իշխանությունից, ապաշխարությամբ և սրտի խոնարհությամբ դեպի վեր է հառնում, իսկ նրա հոգին ու միտքը ձգտում են դեպի Անհասանելին:

Քրիստոսի ապաշխարության քարոզությունն անվանվում է նաև զոջման ու զոհողության, որը խրոնեցնում է անհավատներին, կորստյան մատնվածներին: Սակայն այլ է ճշմարիտ քրիստոնյայի կյանքը, ոչ միայն տարտբերվող եղեգի կամ դաշտում աճած խոտի, որ այսօր կա, իսկ վաղը կրակն է մետվելու: Այն անսասան վեմ է՝ հավիտենականությանն ապավինած: Երբ անձրևները թափվում են, հողմերը՝ փչում, նա անկործան է իր հավատքի մեջ՝ ապաշխարությամբ զոտեպնդված, բազմապատկյալ քանքարներով: Նա պատրաստ է մաքուր սրտով, առանց ամոթո մերկայանալու Աստծու դատաստանին, որովհետև գրված է. «Երանի՛ նրանց, որ սրտով մաքուր են, քանզի Աստծուն պիտի տեսնեն» (ՄԱՏԹ. Ե 8):

Քրիստոնեական բոլոր Եկեղեցիներում ապաշխարության զաղափարը հոգևոր փրկության մեջ ուրույն մշանակություն ունի: Յուրաքանչյուր անհատ իր սահմանափակ կյանքի ընթացքում բազում անգամներ ինքնամփոփման, մեղքին հաշվետվության կամ՝ պատասխանատվության կարիք է զգում, որը և հանդիսանում է հոգեհորդության հիմնական առիթը: Ապաշխարությամբ մարդն իր հոռի ընթացքից դառնում է դեպի հոգևոր կյանքի լավագույն պահին, երբ սկսում է ինքն իրեն զարդարել առաքինություններով: Ապաշխարության սկիզբը սրտի խոնարհությունն է և Աստվածային պատվիրաններով ապրելը:

Մեղքի գիտակցությունն ինքնին փրկության սկիզբ է, իսկ աղոթքը՝ մաքրագործման պատճառ, որը հաղորդ է դարձնում մարդուն իր Արարչի ու Նախախնամողի հետ:

Սփրեյի հավատացյալ ժողովուրդ, այս տարվա օգոստոսի 30-ին մեր դիմում-խնդրանքների համաձայն՝ ուղղված Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, ապա Նորին Սրբության կարգադրությամբ, ութ սարկավագ եղբայրներով ծուկի իջանք Միածնաէջ Սուրբ Մեղանի առջև և ուխտեցինք լինել Աստծու հավատարիմ ծառաներն ու սպասավորները Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու, ինչպես նաև հավատավոր մեր ժողովրդի։ Չեռամբ գերաշնորհ Տ. Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանի, քահանայական սուրբ օծում ստանալով, մեր Եկեղեցու Հայրերի սահմանած կանոնի համաձայն, 40-օրյա, պահեցողության, ապաշխարության և մերհայեցողության մի գեղեցիկ շրջան ապրեցինք Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում։ Ինքնաքննման և Աստվածահաղորդ դառնալու առիթներ շնորհող այդ օրերը, որոնց ընթացքում ընթերցանությունները, Տաճարում արած մեր աղոթքներն ու շարականների երգեցողությունը նպատակաուղղվեցին մեր կարծրացած սրտերն ու կաղապարված մտքերն ապրեցնելուն, ինչպես նաև կենաց ջրով սնուցելուն։ Եվ առավել գիտակցությամբ մեզանից յուրաքանչյուրը մայեց այն փաստին, որ պարտ է համարձակությամբ խաչ բարձրացնելու իր մեջ թաքնված հին մարդուն՝ վերապրելու նոր կյանքով, նոր շունչ ու բուրմունք հաղորդելու համար շրջապատին։

Այսօր, առաջին անգամը լինելով, երբ այս եկեղեցում իմ անդրանիկ Ս. Պատարագն եմ մատուցում և իրավասու եմ խոսելու այս Սուրբ Խորանից, երախտիքի ազնիվ զգացումն է պարտավորեցնում իմ և ընկերներիս անունից շնորհակալության խոսք ուղղել մեր քաղաշխատ դասախոսներին՝ որպես երախտապարտ աշակերտներ։

Շուրջ յոթ տարի առաջ, երբ ուղե դրեցինք Սևանի Վազգենյան Դպրանոց, նրանք մեզ ուսուցանեցին լավն ու բարին, շնորհեցին Կատարյալին ու վսեմին ձգտելու կարողություն։ Մեզ տվածի համար այսօր երախտապարտ ենք Սրբազան Հորը՝ նրան որդիական խոնարհությամբ բերելով մեր հոգիներում ծրարված ջերմագին զգացումները, որ ծնողական հոգածության յոթնամյա հետևողականությամբ մեր ներքին ես-ի և հոգու շինության խնդրում իր առանձնակի ներդրումն ունի։ Իր հավատքի, եկեղեցանվեր քաղաքականապես գործունեությամբ Սրբազան Հայրը մեզ համար մերօրյա քաջ հովիվն էր, ումից ոգեշնչված ու գոտեպնդված, այսօր իջել ենք Հայ Եկեղեցու գործունեության սրբավանդ ասպարեզ՝ մեր խոնարհ կարողություններով սպասավորելու ժողովրդին։ Անձամբ ես, դպրության աստիճանից մինչև վեղարի տվչություն ձգվող այս շրջանի համար, հպարտությունն ունեմ Գարեգին Սրբազանին կոչելու հոգևոր ծնող։ Իմ շնորհակալությունն եմ հայտնում մեր բոլոր դասախոսներին, ովքեր նախանձախնդրությամբ, եկեղեցանվեր ու անխռնջ եռանդով «գծածկեալ խորհուրդ աստուածգիտութեան յայտնեալ ծանուցին», Սուրբ

Գրոց անսպառ լույսի թարգմանները հանդիսացան, մեր բարոյական կյանքի զարգացման ընթացքում լուսաբանեցին լքիստոնեության իսկությունը:

Դառնալով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի սիաբանության նորօրյա փառանքի ժառանգակիցներ՝ աղոթք և հույս ունենք առ Աստված վերառաքվող, որպեսզի Տիրոջ Ամենակարող Աջի հովանու ներքո և հայ ժողովրդից ընծայաբերված սեփական ժողովրդին պիտանի լինենք, կենդանի ու անսասան պահենք այն սրբազան հաստատությունը, որի համար զինվորագրվեցինք՝ մեր էությունը կերտող անձանց մեզ փոխանցած այն վառ գիտակցությամբ, թե Հայ Եկեղեցու այսօրվա անտեղիտալի պահանջն է լինել ծառա սեփական ժողովրդին, մեր ունեցած համեստ կարողությունների օգնությամբ հաղորդակից դարձնել նրանց Ավետարանի երկնապարզ և պատվիրանների կենդանադար լույսին և հավատարիմ մնալ Միածնաէջ, ունակադրոշմ հաստատությանը, Աստվածային ճարտարապետության այդ կերտվածքի կամարազարդ ու մյուտոնաբույր վկայարանին, որն այսօր, ասես պարտավորեցնող կոչնակի մեան, մեր ականջներին է հնչեցնում Պողոս առաքյալի խոսքերը. «Կենդանի եմ այսուհետ ոչ ես, այլ կենդանի է յիս Քրիստոս» (ԳԱՂԱՏ, Բ 20):

Ընդորհք, սեր և Աստվածային սրբարար զորությունն ընդ ձեզ և ընդ ամենեսյանդ Ամեն: